

FS-20131029.04C

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan leden db-BRG
Van secretarissen College Standaardisatie en BRG

DGBK/B&I
Informatie
Contactpersoon
Marjan Scholl
T (070) 4266219

Datum

nota

Wederzijdse versterking BRG en College Standaardisatie

CONCEPT ter informatie - ter eerste bespreking in ISO overleg 4 november

Aanleiding/probleemstelling

Om de effectiviteit van enerzijds het open standaarden beleid van de Nederlandse overheid en anderzijds het gebruik van generieke (iNUP) voorzieningen te vergroten, acht het College Standaardisatie het van belang om intensief samen te werken met de BRG. Eerder dit jaar Bevestigde de BRG al de werkafpraak om relevante besluiten van het College ter informatie te agenderen in de BRG. Deze notitie vorm een eerste uitwerking daarvan.

Advies/actie

De BRG wordt gevraagd om:

Kennis te nemen van de activiteiten die Forum en College reeds ondernemen om de 'pas toe of leg uit' -standaarden geïmplementeerd te krijgen bij overheidsorganisaties. Zoals u kunt lezen zijn er veel activiteiten waar voortgang wordt geboekt. Uw aandacht voor de hier beschreven activiteiten, binnen de organisaties die in de BRG vertegenwoordigd zijn zullen de activiteiten nog meer kracht bij zetten. Concreet wordt voorgesteld om:

- a. Via de communicatiekanalen van Rijk/ICCIO, IPO, Unie van Waterschappen, VNG - aandacht te vragen voor het belang van standaardisatie, het bestaan van het pas-toe-of-leg-uit regime en de plek waar nadere hulp en informatie te vinden is.
- b. In samenspraak met bovengenoemde organisaties een aanpak te ontwikkelen om nadere aansluiting te vinden bij de - deels gemeenschappelijke - inkoopkanalen binnen de sectoren.

Toelichting

Om de ambities van het kabinet voor de elektronische overheid waar te maken en tegelijk te kunnen voldoen aan de bezuinigingopdracht is effectieve -

samenwerking en gegevensuitwisseling tussen overheidsorganisaties een voorwaarde. Daarbij is standaardisatie een noodzaak. Daarom zijn open standaarden onder andere opgenomen in de Digitale Agenda, de visiebrief Digitale Overheid 2017 (en de Roadmap daarnaartoe), en in de visiebrief Open Overheid.

Het College en Forum Standaardisatie zijn ingesteld om interoperabiliteit en standaardisatie te bevorderen. Ze onderhouden daartoe ondermeer een lijst met open standaarden waarvoor (via iNUP resultaatsverplichting 20) overheidsbreed het 'pas toe of leg uit' regime geldt. Gebruik van de standaarden op deze lijst zorgt ervoor dat deze ambities en bezuinigingen te realiseren zijn, maar in de praktijk¹ blijkt het gebruik van deze standaarden nog geen gemeengoed.

Waarom is het gebruik van open standaarden noodzakelijk?

Er zijn vijf belangrijke redenen voor:

- Een informatie basisinfrastructuur kan, net als een fysieke infrastructuur, niet zonder afspraken over standaarden. Zonder afspraken loopt het verkeer vast. Mét afspraken verloopt het verkeer effectief en efficiënt.
- Met behulp van Open Standaarden wordt onder andere voorkomen dat gebruikers van voorzieningen steeds worden geconfronteerd met verschillende koppelvlakken. Dat geldt voor zowel gebruikende overheidsdienstverleners als voor burgers en bedrijven.
- Daarnaast helpt het overheidsorganisaties om leveranciersafhankelijkheid te voorkomen.
- Tegelijkertijd weten leveranciers op welke wijze overheden onderling en met burgers en bedrijven communiceren (overheid als betrouwbare partner²).
- Tot slot draagt de adoptie van beveiligingsstandaarden op een belangrijke wijze bij aan de invulling van de maatschappelijk opgaven op het gebied van informatiebeveiliging en cybersecurity³.

1) Implementatie activiteiten van Forum en College Standaardisatie

De BRG wordt gevraagd kennis te nemen van de volgende activiteiten die Forum en College Standaardisatie (gaan) uitvoeren. Dit maakt inzichtelijk wat er op dit vlak van Forum en College verwacht mag worden en op welke punten inzet van de BRG deze activiteiten kan helpen versterken.

In het College Standaardisatie is afgesproken:

1. Bij het monitoren van het open standaarden beleid, niet alleen te kijken naar de *aanschaf* van de 'pas toe of leg uit' -standaarden, maar ook het daadwerkelijk *gebruik* te inventariseren en te stimuleren.
2. De adoptie van open standaarden via de i-NUP-bouwstenen en via de rijksbrede *shared services* te bevorderen. Elke aansluiting op zo'n voorzieningen is daarmee winst voor het feitelijk gebruik van open standaarden. Andersom leidt het gebruik van open standaarden ertoe dat partijen makkelijker kunnen aansluiten op de voorzieningen. Voor de monitor standaardisatie 2013 is Forum Standaardisatie bezig met een inventarisatie van de standaarden die binnen de iNUP voorzieningen gebruikt worden. Samen met het ICCIO doet Forum Standaardisatie momenteel een zelfde oefening op de lijst met generieke I-diensten van het Rijk.

¹ Dat blijkt uit de monitor standaardisatie over 2011 (<http://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/beleid-en-monitoring/>)

² Pagina 8, Regeerakkoord "Bruggen Slaan" 29-10-2012.

³ Pagina 28 Regeerakkoord. Op de lijst van College/Forum staan ondermeer om de informatiebeveiligingsstandaard ISO 27001/2 (en de daarvan afgeleide Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst en Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten [PM check]), de veilige e-mail standaard DKIM en de veilige internetbewegwijzerings-standaard DNSSEC.

3. Dat Forum Standaardisatie overheidsorganisaties zowel generiek als meer *op maat* zal ondersteunen, bij de aanschaf van de relevante 'pas toe of leg uit standaarden'. Dit doet Forum standaardisatie door enerzijds informatie voor inkopers aan te bieden (zoals besteksteksten voor het uitvragen van standaarden) in samenwerking met bijvoorbeeld PIANOo⁴. Anderzijds kan Forum standaardisatie op verzoek van overheidsorganisaties helpen bij specifieke vragen m.b.t het uitvragen van standaarden. Forum Standaardisatie heeft hiervoor een inkoopspecialist ingeschakeld (forumstandaardisatie@logius.nl).

5. Dat het Forum adoptie bevordert via de leveranciers, via de inkoopvoorwaarden, via samenwerkingsorganisaties als ICCIO, IPO, KING, Manifestgroep en Unie van Waterschappen. Met het ICCIO is bijvoorbeeld de afspraak gemaakt dat binnen het Rijk het gebruik van de relevante standaarden van de 'pas toe of leg uit' -lijst onderdeel is van de project start architectuur, zoals deze binnen het Rijk gebruikt wordt. Samenwerking met gemeenten vindt ondermeer plaats via de GEMMA-Software Catalogus, waarin duidelijk wordt welke open standaarden door welke softwareproducten worden ondersteund.

6) *Het College Standaardisatie ondersteunt de doorontwikkeling van de stelselstandaard.*

In het Forum en College is belangstelling voor het gebruik en de doorontwikkeling van de stelselstandaarden (Geo-standaarden, StUF, SUWI-ML, Digikoppeling) naar een gemeenschappelijk profiel. Tot op heden is het voor de beoogde gebruikers van deze standaarden moeilijk om in te schatten in welke gevallen zij welke standaard dienen te gebruiken. Een eerste stap om hier invulling aan te geven is reeds gezet met de totstandkoming van de Stelsel-architectuurschets vanuit de programmaraad stelsel van Basisregistraties. Forum standaardisatie heeft hier aan bijgedragen. De beoogde vervolgstap hierop is verdere afstemming van de verschillende behoeften van de verschillende samenwerkingsorganisaties.

2) Voorstel voor Bestuurlijke Regie Groep

De BRG wordt gevraagd om, ter ondersteuning van bovenstaande maatregelen, in te stemmen met het voorstel om:

- a. Via de communicatiekanalen van Rijk/ICCIO, IPO, Unie van Waterschappen, VNG - aandacht te vragen voor het belang van standaardisatie, het bestaan van het pas-toe-of-leg-uit regime en de plek waar nadere hulp en informatie te vinden is.
- b. In samenspraak met bovengenoemde organisaties een aanpak te ontwikkelen om nadere aansluiting te vinden bij de - deels gemeenschappelijke - inkoopkanalen binnen de sectoren.

⁴ Zie: <http://www.forumstandaardisatie.nl/nc/open-standaarden/voor-overheden/governance-en-inkopen/inkoop-en-aanschaf/>